

Kannabis

Mitä se on?

Kannabis on yleisnimitys, jota käytetään erilaisista hamppukasvista (cannabis sativa) saaduista valmisteista. Marihuanalla viitataan kuivattuihin kukintoihin, hasiksella kannabiskasvin kuivattuun pihkaan ja kukintopuristeeseen. Kannabista käytetään tavallisesti polttamalla, joskus myös höyryttämällä, syömällä tai juomalla.

Kannabis on yleisimmin käytetty laiton päihde Suomessa. Sen käyttö, osto, myynti ja hallussapito on kiellettyä. Kannabista käytetään enimmäkseen harvoin ja satunnaisesti. Alle 20-vuotiailla kannabis on kuitenkin yleisin hoitoon hakeutumiseen johtanut päihde.

Miten se vaikuttaa?

Kannabiksen psykoaktiivisin aine THC sitoutuu kannabinoidireseptoreihin, joita sijaitsee sekä aivoissa että ääreishermostossa. Polttamalla tai höyryttämällä nautitun kannabiksen vaikutus alkaa välittömästi ja kestää muutamia tunteja. Syötynä vaikutus alkaa hitaammin ja kestää kauemmin. Kannabis varastoituu kehon rasvaan ja vapautuu sieltä hitaasti. Kannabis voi näkyä verikokeissa jopa 1-2 kuukautta, jos ainetta on käyttänyt runsaasti.

Kannabiksen vaikutukset riippuvat siitä, mitä kannabisvalmistetta käytetään ja kuinka paljon. Myös käyttäjän kokemuksella ja mielentilalla on merkitystä.

Kannabiksella on sekä piristäviä että rauhoittavia vaikutuksia. Se heikentää työmuistia ja muuttaa käsitystä ajasta. Toisaalta se myös lisää ajatusten juoksua ja sosiaalisuutta. Aistit yleensä herkistyvät. Epämiellyttävät kokemukset, kuten ahdistus ja vainoharhaisuus, ovat varsin yleisiä. Kannabiksen vaikutuksen alaisena oleva henkilö voi esimerkiksi kokea levottomuutta, kuolemanpelkoa tai pelkoa kontrollin menettämisestä.

Kannabis voi laskea kehon lämpötilaa ja niin ikään nostaa sydämen sykettä ja verenpainetta. Silmät voivat verestää ja suu voi tuntua kuivalta. Kannabis voi lisätä ruokahalua ja saada silmät punoittamaan.

Käytön riskit?

Kannabiksen vaikutuksen alaisena kyky kiinnittää huomiota ympärillä oleviin asioihin ja reagoida niihin heikkenee. Tämä voi aiheuttaa vaaratilanteita etenkin liikenteessä.

Kannabis ei ole aiheuttanut yliannostus- tai myrkytyskuolemia, mutta sen käyttö voi laukaista psykoosin. Psykoosiriskiä lisäävät kannabiksen käytön aloittaminen nuorella iällä, käytetyn valmisteiden korkea THC-pitoisuus, perinnöllinen alttius sekä traumatausta.

Pitkäaikaisella kannabiksen käytöllä on monia haittavaikutuksia. Etenkin nuorten kehittyville aivoille kannabiksen on todettu olevan haitallista: runsas käyttö muun muassa huonontaa muistia ja oppimiskykyä pysyvästi. Pitkään jatkunut kannabiksen käyttö voi myös altistaa ahdistus- ja masennushäiriöiden kehittymiselle sekä skitsofrenialle. Riski sairastua skitsofreniaan on kaksi kertaa suurempi, jos kannabiksen käytön aloittaa nuorena.

Jos kannabista nauttii polttamalla, ovat pitkäaikaishaitat samankaltaisia kuin tupakalla. Kannabikseen voi myös kehittyä psyykinen riippuvuus, jolloin käytön lopettamisesta seuraa vieroitusoireita. Vieroitusoireita ovat muun muassa ärtyisyys, ahdistuneisuus, aineen himo, univaikeudet ja painajaiset, vihausuus ja aggressiivisuus, masentunut mieliala, levottomuus, lihaskivut, ruokahaluttomuus ja laihtuminen.

Oma riskinsä muodostuu kannabiksen laittomuudesta: kannabiksen käytöstä voi koitua ongelmia opiskelu- ja työelämässä.

Kannabiksen käyttö raskauden aikana on riskialtista ja sikiövauriot ovat mahdollisia. Jos kannabista käyttää tupakan seassa polttamalla, myös nikotiini ja muut tupakan sisältämät aineet vaikuttavat sikiön kehitykseen.

Miten riskejä voi vähentää?

Paras keino välttää kannabiksen käyttöön liittyviä riskejä on olla käyttämättä päihdettä. Käyttö nuorella iällä voi muuttaa aivojen rakennetta pysyvästi.

Jos kannabista käyttää, voi haittoja minimoida käyttämällä kannabista mahdollisimman harvoin. Hengityselinten sairauksien ja syövän riskit on mahdollista välttää, jos kannabista ei käytä polttamalla. Sekakäyttöä muiden päihteiden kanssa tulee välttää. Cannabis vaikuttaa keskushermostoon lamauttavasti, minkä vuoksi muiden lamaavien aineiden (esimerkiksi alkoholin) samanaikainen käyttö voi johtaa tajunnan tason alenemiseen. Tämä lisää tapaturmariskiä.

Lähteet

Airaksinen, Mauno; MacDonald, Ewen & Korpi, Esa R. (2014): "Kannabiksen toleranssi ja vieroitusoireet". Teoksessa "Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia" (toim. Pelkonen, Olavi & Ruskoaho, Heikki). 4. painos, Duodecim, Helsinki.

Airaksinen, Mauno; MacDonald, Ewen & Korpi, Esa R. (2014): "Kannabinoidit (Kannabis, hamppu, hasis)". Teoksessa "Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia" (toim. Pelkonen, Olavi & Ruskoaho, Heikki). 4. painos, Duodecim, Helsinki.

Barceloux, Donald G. (2012): "Medical Toxicology of Drug Abuse. Synthesized Chemicals and Psychoactive Plants". John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.

Broyd, Samantha; van Hell, Hendrika H.; Yücel, Murat; Beale, Camilla & Solowij, Nadia (2016): "Acute and Chronic Effects of Cannabinoids on Human Cognition—A Systematic Review". Biological Psychiatry, vol. 79: 7, 557-567.

Hakkarainen, Pekka; Kaprio, Jaakko; Pirkola, Sami; Seppälä, Timo; Soikkeli, Markku & Suvisaari, Jaana (2014): "[Kannabis ja terveys](#)". Tutkimuksesta tiiviisti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Hakkarainen, Pekka & Karjalainen, Karoliina (2017): "[Pilvee, pilvee. Kannabiksen käyttötavat, käyttäjät ja poliittiset mielipiteet](#)". Yhteiskuntapolitiikka, vol. 82:1.

Hakkarainen, Pekka; Karjalainen, Karoliina; Ojajärvi, Anni & Salasuo, Mikko (2015): "[Huumausaineiden ja kuntodopingin käyttö ja niitä koskevat mielipiteet Suomessa vuonna 2014](#)". Yhteiskuntapolitiikka, vol. 80:4.

[Huumausainelaki \(373/2008\)](#). Finlex verkkosivut.

Julien, Robert M; Advokat, Claire D & Comaty, Joseph E (2011): "A Primer of Drug Action. A Comprehensive Guide to the Actions, Uses and Side Effects of Psychoactive drugs". Worth Publishers, New York.

Lubman, Dan I.; Cheetham, Ali & Yücelb, Murat (2015): "Cannabis and adolescent brain development". Pharmacology & Therapeutics, vol. 148, 1-16.

Meruelo, A.D.; Castro, N.Cota & Tapert, S.F. (2017): "Cannabis and alcohol use, and the developing brain". Behavioural Brain Research, vol. 325, 44-50.

Proal A.C.; Fleming J.; Galvez-Buccollini J.A. & Delisi L.E. (2013): "A controlled family study of cannabis users with and without psychosis". Schizophrenia Research, vol. 152:1, 283-288.

Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008). Finlex verkkosivut.

Varjonen, Vili (2015): "[Huumetilanne Suomessa 2014](#)". Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen raportti 1/2015, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.

van Winkel, R. & Kuepper R. (2014): "Epidemiological, neurobiological, and genetic clues to the mechanisms linking cannabis use to risk for nonaffective psychosis". Annual Review of Clinical Psychology, vol. 10, 767-791.

Source URL: <https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/pikatieto/kannabis>